

KMETOVOALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld. na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. **Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).**

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani v Salendrovih ulicah šte. 5.

Št. 8.

V Ljubljani, 30. aprila 1890.

Leto VII.

Obseg: Važno za gospodarje, ki vzrejuje težke konje. — Vreča za krmljenje konj. — Kako ravnati s plemensko živino. — Plesniva krma. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

Važno za gospodarje, ki vzrejuje težke konje.

Po okrajnih glavarstvih Radovljiskem in Kranjskem ter tu pa tam tudi po Kamniškem in tudi po Ljubljanski okolici vzrejuje konjerejci težke konje, katere rabijo za dom ali pa jih prav dobro prodajajo izven dežele. Gorenjska je s težkimi konji zaslovela po Tirolskem, Bavarskem i. t. d. Veliko so pripomogli dobri pincgavski žrebci, katere je vlada dajala v oskrbo na Gorenjsko. Težek konj je toliko več vreden, kolikor večji in teži je, če je drugače pravilne in lepe rasti. Ali kdor pozna naše gorenjsko konjarstvo, mora priznati, da se je gorenjska reja težkih konj glede velikosti in teže poslabšala v zadnjem desetletji, in temu so krivi žrebci, katere je vlada na Gorenjsko pošiljala. Tukaj ni da bi navajali vzroke, zakaj se je tako godilo v škodo naši konjereji, mi le pozivljemo vse dotične kroge, da narejene napake kolikor moči hitro popravijo. Kdor bere naš list, nahaja redna poročila o sejah konjarskega odseka c. kr. kmetijske družbe kranjske ter se mogel prepričati, da odsek strogo gleda na korist konjerejcev in da se prav nič ne boji zameriti se niti na eno niti na drugo stran. To postopanje kaže uže prvi uspeh. C. kr. kmetijsko ministerstvo poslalo je na zahtevo odborovo iz-

venredno velikega in težkega konja (angleškega) od clydesdealske pasme z imenom „Miron Carter.“

Miron Carter je šele tri leta star, a je 182 $\frac{1}{2}$ in (17 pesti in 1 palec) visok, lepe rasti, močnih kosti in sploh po vnanjosti izvrsten plemenjak. To pomlad ostane ta žrebec na Selu pod Ljubljano, in zato opozarjamo nanj konjerejce, ki utegnejo in utrpe svoje kobile v Ljubljano prignati, da si tako zagotove zarod, ki bode za dom ter za prodaj jako koristen. Konjarski odsek je svojo dolžnost izpolnil, izposloval je dobrega žrebca, konjerejci pa naj sedaj podpirajo odsek v njegovih namerah ter obilno zahtevajo tega žrebca in tako dokažejo, da jim je mari dobre konjereje. Končno še omenjamo, da so žrebeta od te vrste žrebcev, kakeršne je Miron Carter, in od lahkkih kobil bolj skladne, t. j. prijetne vnanjosti, nego pa od pincgavskih žrebcev in od lahkkih kobil. Clydesdealsko pleme se je uže večkrat z uspehom porabilo za povečanje domačega navadnega plemena.

Podoba 13. in 14.

Vreča za krmljenje konj.

Podobi 13. in 14. kažeta prav pripravno vrečo za krmljenje konj. Iz primerne tkanine narejena vreča ima

zgoraj veči premer nego spodaj in je na spodnji plati nekoliko vzbuhnena, zato da ne izpada krma, kadar žival vzdigne glavo. Pritrjena je na dve vrvici, da se bolje drži glave. Da konj lahko diha, vdejana je v vrečo na mestu, kjer se dotika nosnic, situ podobna tkanina.

„Oeconom“.

Kako ravnati s plemensko živino.

S plemensko živino navadno napačno ravnaajo, kajti imajo jo vedno v hlevu. Poleg tega jo jako dobro krmijo, tako da so biki navadno predebeli.

Takemu biku se vsi organi in tudi spolovne žleze zatolste, ni čuda torej, da postane len in ga morejo le 1—2 leti spuščati na krave, potem pa mora v klavnico, dočim na pr. v Angliji rabijo bika do 10 let.

Plemenskega bika treba dobro in redno z zdravo tečno krmo krmiti in slednji dan ga nekoliko izpuščati iz hleva, da se dovolj giblje in se mu mišice utrde. Tudi ga je treba čediti in kožo mu večkrat umivati in česati, da je čista. Če je zelo umazan, rabi naj se tudi milo.

Najboljše je, bika rabiti za lahko kmetijsko delo. Če mu je vaje, kar bi morali biti vsi biki, naj slednji dan nekaj časa vozi na strani drugega bika ali vola, sploh redno dela.

Dajati mu pa je dosti ovsa ali ječmena, da bode močen in zdrav in da se preveč ne odebeli. Bik naj tako dela, kakor bi si moral živež služiti.

Tako ravnanje je najboljše za bika vsake pasme. Bik ni le tako najbolje pripravljen za bližnjo spuščalno dobo, ampak zarodi več in boljših telet, nego če pred spuščalno dobo ni delal. Nič mu tako hitro ne razruši zdravja in moči, zlasti rodilnosti, kakor če ga imamo vedno v tesnobi zaprtega. Če ga imamo vedno v hlevu, postane tako hud, da je ljudem jako nevaren, brez nevarnosti pa spuščamo bika, ki je vozil in opravljal laža poljska dela.

Plesniva krma.

Velikokrat zaradi neugodnega vremena mnogo krme ni moči suhe spraviti, in zatorej splesni. Prav je torej, da izpregovorimo, kako vpliva taka krma na zdravje naših domačih živali in kako se da njena škodljivost pomanjšati.

Plesen sestoji iz nitkastih, s prostim očesom često komaj razločnih razstlinic (glivic), pokaže se pa na raznih živilih, ki so postala vlažna ali so spravljena po vlažnih, zaduhlih krajih. Iz prva so plesnove glivice jako nežno, belo pletičje, ki sčasoma porumeni, pordeči, pozeleni, porjavi ali počrni in se vedno bolj drobi, ker sestoji iz mnogobrojnih, kaj majhnih stvorov. Te glivice povzročajo, da se krma kemično razkroji in jo torej spridijo. Če človek ali žival uživa plesnivo hrano, lahko zboli ali pa celo umerje.

Pred vsem lahko gotovo trdimo, da je plesniva krma manj redilna in tečna, ima pa tudi drugih škodljivih lastnosti, in primerjamo jo celo lahko strupom. Ob kratkem izpregovorimo o boleznih, katere povzroča plesniva krma, ozirajoč se na živila, ki so pri nas navadna.

Če konji zobljejo plesniv, zaduhlo dišeč oves, ohromi jim včasih jezik in zadnji del, vname se jim pa tudi želodec in črevo, in žival pogine v malo dneh. Najnavadnejša bolezen, ki jo dobe konji, če zobljejo tak oves, pa je močenje. Živali mnogokrat in mnogo močijo, in moča jim je kot voda čista, zelo so žejne, otožne in hujšajo.

Mnogokrat tudi vsled plesnive zobi žival ne mara več jesti, dobi grizo ali pa zboli na ledvicah. Plesnivemu zrnju se vselej plesen niti ne vidi, in tu odločuje duh.

Plesnivo seno pa različno vpliva po tem, kakeršne vrste in starosti je živina. Jagnjetom se od njega vname pljučna mrena, konji dobodo sapniški in pljučni katar, vnamejo se jim ledvice, tako da take živali težko sopo. Govedom se kaj rad vname gobec, in tudi slinijo se. Poleg tega taka krma kaj rada povzroči želodčni in črevesni katar, vnetje ledvic in pri govedih črevesno krvavenje. Breje krave pa rade zvržejo, če se jim poklada plesnivo seno. Ravno tako plesniva slama lahko povzroči naduho, vnetje črev in želodca in pljučne katere, če se tudi ne poklada, ampak rabi le za steljo. Le mimogrede bodi omenjeno, da se na rži zelo često nahajajo rožički, ki so kaj nevaren strup zlasti brejim živalim.

Kako se zboljša plesniva krma? Prav za prav bi se taka krma ne smela pokladati, a žal, marsikako leto se po tem ravnati ni mogoče. Gledati torej moramo, da kolikor mogoče pomanjšamo škodljivost take krme, kajti popolnoma popraviti se izpriena krma ne da. Splošno veljavna pravila za porabo take krme so naslednja:

1. Taka krma se sme pokladati le v malih množinah in le z dobro krmo pomešana.

2. Ob taki krmi mora se dajati živini sol, da pospešuje prebavljanje.

3. S tako krmo mora se najprej narediti poskus; če se pokaže škodljiva, mora se popolnoma opustiti.

Zrnje se mora kolikor mogoče na zračnem in suhem shraniti in pogostoma premešati. Dobro je tudi, če se plesnivo zrnje pari ali praži; z visoko toplino se glivice ukončajo in razkrojijo kake strupenine. Dobro je tudi, zrnje pariti, pozneje zračiti in sušiti v sušilnici. Da se ovsu odvzame zaduhlost, dobro je, pomešati ga s prahom od lesenega oglja (na 24 $\frac{1}{2}$ ovsa 1 $\frac{1}{2}$ prahu). S takim prahom pomešan oves naj leži 8—14 dni, potem pa s čistilnico odstranimo oglje. Če oves še ni zaduhlosti izgubil, pomeša se še edenkrat z ogljem, in dalje se tako ravna z njim, kakor je povedano.

Plesnivo seno ali slama se mora najprej izbrati, potem presušiti, prezračiti, pretresti in potem poskropiti s slano vodo. Za mlado živino, ki raste, pa taka krma ni, kajti po njej se slabo razvija, postane zmršena, in lotijo se je kožne zajedalke. Če sušilo ne pomaga, ne ostaje drugega, nego da se krma razreže in potem s soparo praži. Manj dobro je, če se le popari, ker vročina, kar je tukaj najvažnejše, tako močno ne deluje. Vsekakor pa moramo biti vzlic vsem tem pripravam kaj previdni, in najboljše je, če se s poskusom najprej preverimo, da je krma neškodljiva.

Razne reči.

— Kako se preženo mravlje? Mravlje se najlaže preženo, če se v podstavkih za cvetlične lonce zmeša medu, sirupa ali raztopljenega slodorda, in se ta zmes z nekoliko kvassom ali drožjem postavi na taka mesta, katera živali rade pohajajo. S sladko tekočino izginejo tudi živali, kajti drožje so za nje smrten strup. Drugo sredstvo je bencin, ki se v hiši nalije v razpoke, po vrteh pa v mravljišča, in takoj sitne goste pomori. Ravno tako dobro je tudi, če se naftalina in sveže štupe za mrčese zmeša po enoliki in natrese v luknje in razpoke, po katerih so mravlje. Poskušali so pa tudi mravlje pregnati z velikimi gozdnimi mravljami. Nekaj steklenic baš nabranih gozdnih mravelj se kar izprazni po stanovanjih. Gozdne mravlje se hitro razidejo po vseh kotih, in čez dva dni so pa

izginile velike gozdne mravlje popolnoma, ž njimi pa tudi male mravlje. Tak poskus se je ravno tako posrečil na vrtu.

Vprašanja in odgovori.

Drugi odgovor na 90. vprašanje: Kadar salata naredi glave pa hoče iti v seme, prereži za polovico debelosti steblo pod glavo. Iz rane prične kmalu teči sok, a neprerezana polovica daje glavi še vedno toliko soka, da se ohrani ter ostane zato trda in lepa še 2 do 3 tedne.

A. Hočevar, učitelj v Zagorji.

Vprašanje 94. Uže večkrat se je pripetilo, da je mojim teletom, kmalu ko so prišla na svet, popek otekel. Mislil sem poprej, da je to kila, a spoznal sem, da je le oteklinja popka. Kaj je vzrok taki oteklini in kako jo odpraviti? (P. Ž. v L. na Koroškem.)

Odgovor: Popek se vname kmalu po rojstvu, če so preveč zanj vlekli, ali če se je ob ostri stelji drgnil ali ranil, ali če je mati presilno mladiča lizala okoli njega. Spoznati je vnetje lahko po oteklini, rdečini, vročini; mladiči največ leže, žalostni so, nočejo sesati itd. Dokler je popkovina vneta le od zunaj, ni nevarno; če pa vnetje zajde v trebuh in se loti tudi trebušne kože in čev, lahko postane silo nevarno, ako nastopijo razlivi ali snet po notranjih delih. Če se razširijo bolečine po vsem trebuhu, če je vročina huda in mladič ves omamljen, kaže slabo. Zdraviti je vnetje prvi čas z obkladki mrzle vode, kateri je nekoliko svinčenega kisa pridejanega. Mladič se položi na mehko, suho stelo, okoli popka se namaže s čistim salom ali surovim maslom ali oljem; piti se mu da večkrat na dan, pa po malem mleka izpod njegove matere namolzenega. Za zdravilo naj se mu kake 4krat na dan vlija noter toplega pa dobrega (ne žarkavega) lanenega ali laškega olja, kateremu se na kake 4 dobre žlice primeša kalomela 36—73 %. Če se vnetje ne da potolažiti z mrzlo vodo, naj se popek pozneje umiva z mlačno laneno vodo, ali naj se pokladajo gorki (pa ne prevroči) obkladki (iz kuhanega lanenega semena ali kaše) na trebuh.

Vprašanje 95. Zakovali so mi konja, in čeravno sem ga precej dal prekovati, vendar še šepa. Blagovolite meni kakor drugim v korist odgovoriti v Vašem c. listu, kako zdraviti zakovane konje, ker se pri naših kovačih ta neprilika gotovo mnogim pripeti. (J. N. v L. na Štajarskem.)

Odgovor: Zakovanje ni nevarno, ako se brž zapazi in umno zdravi, nevarno pa je zanemarjeno, če po kopitu razjedajo že mnogi razlivi. Ozdravlja se zakovani konj brez mazanja prav priprosto. Izdreti se mora najprej žebelj, potolažiti vnetje in potem se mora odpraviti vse, kar se je morebiti po vbodu ločilo ali razlilo; to je vse, kar je storiti. Ako kovač z žebeljem konja le tako rekoč vbode in žebelj brž izdere, stori najbolje, ako pusti tisto lukajo prazno in jo zamaši s smolo, da ne morejo smeti vanjo. Nekateri kovači jemlje ob takem primerljaji namesto poprejšnjega žeblja manj močen žebelj in ga bolj nizko zabijejo; čeravno je morebiti to devetkrat brez nevarnosti, utegne vendar desetkrat biti zelo nevarno. Sploh pa moramo zopet na ves glas svariti in odvračati od tiste silno škodljive šege navadnih kovačev in mazačev, ki v zakovano lukajo vlijeajo trpentinovo olje! Trpentinovo olje je ostru, razjedljiva reč, ki nabodene in k vnetju nagnene žilnate dele užge kakor strup. Veliko kopit zakovanih konj se je že pokvarilo po tem nespametnem ravnanju! Če je kovač žebelj brž izdrl, pa je kopito potem vendar zaradi vnetja vroče in boleče, naj se kopito ovije s cunjami, ki se z mrzlo vodo močijo, da se potolaži vnetje. Ako je klin zlomljenega žeblja ostal v luknji, ni druge pomoči, kakor izrezati toliko roga, da se zadrti klin najde in izame. V ta namen se najpoprej žebljeva luknja razširi s kovalnim nožem in, če je treba, tudi na tistem mestu

od dilje za 3 ali 4 $\frac{m}{m}$ izreže noga, da nikjer kak razliv ne more zastajati. Ob enem se tudi s ščipalnimi kleščami rožne stene nekoliko odščipne, in s kovalnim nožem potem izreže tri-voglata kos $\wedge$ poleg stene, kjer tiči zadrti klin, da je rana žilnate stene popolnoma odkrita. Nikar se ne boj izrezati roga rajši nekoliko več nego premalo, ker to je glavno zdravilo, da je vsa rana odkrita in da nikjer ne ostane nič ločenega. Če si pa našel, da je odkrušena kopitna kost, poberi ločene koščke s prijemnico čisto proč. Ko je vse to storjeno, položi na rano, kjer si rog porezal, suhih ali pooljenih predivnih osvaljkov, ovij jih ne pretrdo s trakovi in, če more konj biti v miru, oveži kopito s platnenimi cunjami in jih moči z mrzlo vodo, dokler ne jenja vnetje. Kadar so jenjale bolečine, smeti je konja zopet podkovati. Na podkovi se mora po steni potegniti tanka in tako velika kapica, da popolnoma zakrije rano in drži divne osvaljke. Ako rana ni bila velika in bolečine majhne, sme se, kakor smo še rekli, konj brž podkovati. Če pa ravno ni sile za delo, vselej je bolje, ako se konj ne podkuje, pa mrzli povoji pokladajo na kopito tako dolgo, da bolečine popolnoma nehajo in konj vsaj korakoma ne šepa. Tudi zoper zastarelo zakovanje ni družih pomočkov, kakor da se rana odpre, to je, rog povsod, koder je ločen, odreže, in razlivom odpre iztok. Po različnosti tega bo torej včasih treba vso diljo izrezati iz kopita in tudi večji ali manjši kos rožene stene, včasih celo vso steno odrezati noter do žilnatega svitka in, če je že hrustanec nagnil, izrezati tudi njega. — Ob takih okoliščinah se mora bolni konj tudi včasih z notranjimi zdravili ozdravljati. Če rad ne je, če gre krma neprebavljena od njega, naj se mu da vsak dan po 100-00 g grenke soli in encijana in kalmeža po 35-00 g.

Vprašanje 96. Imam konja, ki je res prav izvrstna žival, le to napako ima, da noče čez prag, bodisi v hlev ali pa iz hleva. Izkušal sem uže mnogo, a brez uspeha. Ljudje pravijo, da je v očeh bolan. Kaj je vzrok in kako pomagati? (A. G. v Ž.)

Odgovor: To je sploh znana slaba konjska razvada, ki ni nasledek kake bolezni, marveč slabe vzreje in slabega ravnanja s konjem. Razvado je težko odpraviti, in to le z lepim ravnanjem. Hlapec ali kdor vodi konja v hlev in iz hleva, naj lepo, tiho in prijazno prigovarja živali, naj jo gladi, in kadar stopi mirno čez prag, naj ji da košček eukra ali kaj drugega takega, kar konj posebno ljubi. S kričanjem in celo z bičem se nič ne opravi, ampak razvada prihaja hujša, in konji postanejo pred pragom kar uporni, in čezenj jih je moči peljati le z zavezanimi očmi. Ker nastane ta razvada le vsled slabega ravnanja s konji, zato priporočamo konjerejcem, da jo za časa preprečijo. Najbolje je pustiti žrebeta vsak dan vsaj za malo časa, da hodijo popolnoma prosto iz hleva in v hlev. Nemec imenuje takega konja „Stallspringer“.

Vprašanje 97. Kupil sem lani na Čateži na Dolenjskem belega vina, katero mi je došlo ob najhujši vročini, t. j. 25. julija. Pretočil ga nisem precej, in pokvarilo se mi je tako, kakor kaže pridejani uzorec. En sod istega vina pa je ostalo zdravega. Ko sem bil zapazil, da vino šumi, hitro sem ga pretočil, a pomagalo ni nič. Ali se da vino na kak način popraviti, da bi bilo za rabo, vsaj za jesih? (D. Č. v J.)

Odgovor: Vino je zavrelo, t. j. vnelo se je gnilo kopenje beljakovin. Zavrelca se sploh rada prikaže pri nizkem vinu, a še toliko rajša, ako ni vino dostikrat in redno pretočeno, kakor je žalibog na Dolenjskem navadno. Da se Vam ga je izpridilo le en sod, prihaja po našem mnenju od tod, ker ste skoraj gotovo kupili velik sod vina, in ga pretočili v dve manjši posodi. V eno posodo je prišlo prvo, t. j. bolj čisto vino. To je ostalo zdravo. V drugi sod je prišel ostanek, in ž njim tudi manj-ali več drožja, katero se je vsled vročine, oziroma kipenja, vzdignilo, pričele gniti (če ni uže poprej začelo) in naredilo iz vina zavrelco.

Sicer pa Vaše vino ni posebno močno bolno. Po svoji izkušnji Vam priporočamo, kar smo lansko leto z najboljšim uspehom naredili pri nekem enako bolnem, a že bolj pokvarjenem vinu. V posodo z bolnim vinom denite na vsak hektoliter vina $\frac{1}{2}$ kgr. dobro stolčnega kovaškega oglja, vsaj toliko drobnega kot proso. Nadalje pridenite na vsak hektoliter 20 gramov citrone in 5 gramov salicilne kisline. Oboje kislino kuhajte na vinu toliko časa, da se raztopi, in vlijte potem raztopljeno in ohlajeno v bolno vino. To vse bedi v njem kakih 5 dni, in premešajte vino z drogom vsak dan tolikokrat, kolikokrat le mogoče, če tudi vsako uro. Čez 5 dni nehaite mešati in čakajte, da se vino učisti, in potem je pretočite. Skoraj gotovo bode Vaše vino ozdravelo, gotovo pa bode pitno in nič več se ne bode kvarilo. Veselilo nas bode, ako nam sporočite ob uspehu.

Vprašanje 98. Ali škoduje prasičem, kravam in drugi živini listje takih rastlin, ki so bile škropljene z modro galico? Pri nas imamo namreč latnike, katere bomo škropili zoper strupeno roso, spodaj pa sejemo salato, radič, zelje, koruzo za zeleno krmo itd., na katere sadeže tudi pada modra galica. (J. K. v B. na Primorskem.)

Odgovor: Vse govorice o škodljivosti bakrene galice so ničeve, saj pride tako malo bakra na rastline, da ni imena vredno, zlasti ako poprej dež izpere rastline. Kar je pa za človeško porabo ter tudi za krmo, to je pa lahko z malim trudom z vodo izprati. O tem bomo uže v prihodnji številki „Kmetovalčevi“ priobčil obširno razpravo.

Vprašanje 99. Je li ostala tekočina modre galice še rabna za drugo poznejšnje škropljenje? (H. D., župnik v V.)

Odgovor: Gotovo da, saj je bakrena galica sama ob sebi najboljša antiseptično sredstvo, ki zabranjuje razkroj, oziroma kvarjenje organskih snovi.

Vprašanje 100. Ako raztopljeno modro galico hranimo v vinski posodi, v kateri jo potem peljemo v vinograd, ali je posoda potem še rabna za vino. (H. D. v V.)

Odgovor: Posoda je še rabna, ako jo potem dobro osnažite, kar je seveda samo ob sebi umevno. Priporočamo Vam tako le ravnanje: Precej kadar nehaite rabiti sod za galično raztopino, izperite ga najprvo dobro z apneno vodo, katera naj nekaj časa ostane v njem. Vodo potem odlijte in izpirajte sod toliko časa, da teče iz njega popolnoma čista voda. Izprani sod prav dobro zažveplajte in hranite ga dobro zabitega. Predno ga porabite zopet za vino, morate ga seveda dobro izprati.

Vprašanje 101. Moj konj je dobil vrape, katerih mu ne moremo odpraviti. Vse kaže, da dobiva vrapaste noge tudi še drug moj konj. Rad bi vedel, kaj je temu vzrok, in kako vrape odpraviti? (F. F. v P.)

Odgovor: Ako menite s besedo „vrape“ konjsko bolezen ob bicli na nogi, katero bolezen Nemeec imenuje „Manke“, naj Vam služi v pojasnilo to le: Vzroki vrapam niso natančno znani, le to vemo, da so nekateri konji bolj podvrženi tej bolezni nego drugi. Za vzroke smatrajo: Prehlajenje, hojo po snegu in snežnici ter po blatnih cestah, močvirnih pašnikih itd. Ta bolezen se najraje pojavlja ob vlažnih pomladih in jesenih. Tudi nesnaga jo pospešuje. Najprvo je rane izprati z mlačno vodo, v kateri je nekoliko mila (čajfe), potem pa nogo obvezati s suhimi otrobi in s predivom, čez katero se poveže povoj. Kadar je to opravljeno, pa izpirajte nogo vsak dan z mlačnim kameličnim čajem ter jo obvezujte, kakor smo gori povedali. Konj imej seveda suho steljo. Ako je gnojenje uže zelo močno, svetujemo Vam zdravljenje prepuštili izkušnemu živinozdravniku.

Mnogo odgovorov na manj nujna vprašanja smo morali odložiti za prihodnjo številko zaradi pomanjkanja prostora.

Gospodarske novice.

* **Tekmovanje s trtnimi škropilnicami** je bilo 24. aprila v Kremzu na Nižavstrijskem. Bilo je 30 razstavljalcev, ki so imeli 36 raznih škropilniških sistemov. Prvo darilo t. j. državno srebrno svetinjo je dobila c. kr. kmetijska družba kranjska za društveno škropilnico sistem in patent Samassa. Drugih 6 daril so dobili v sledeči vrsti nastopne tvrdke: 2. Janez Frères & Comp; 3. Clayton & Shuttleworth; 4. Administracija „Weinlaube“ v Klosterneuburgu; 5. Allweiler; 6. Vernorel; 7. Schmidt v Kremzu. Podrobnosti prijavimo v prihodnji številki.

* **Kmetijsko in gozdarsko razstavo na Dunaji** bodo 14. maja t. l. otvorili. Razstava bode velikanska, morda največja vseh dosedanjih kmetijskih razstav. Vsakemu naših čitateljev, ki vzmoro na Dunaj potovati, priporočamo, da si jo ogleda, ker bode zelo poučna. Kmetijska družba kranjska priredi na njej poseben kranjski oddelek v paviljonu, navlašč zato postavljenem. V prihodnji številki našega lista bomo natančneje popisali kranjski oddelek in pozneje tudi druge podrobnosti iz razstave. Danes omenjamo le toliko, da bodo s Kranjskega razstavljeni semena vseh naših poljskih sadežev, zlasti vse vrste fižola, domači platnarski ter lesarski obrt, pletarstvo, grafiške karte kranjske dežele, podobe kranjskih kmetijskih stavb, orodje, stroji, čebele, mlinarski izdelki, i. t. d.

* **Trtne škropilnice**, in sicer samo bakrene, ukrenil je glavni odbor brezplačno razdeliti podružnicam, da jih bodo posejevale manj premožnim posestnikom, ki so kupili bakrene galice pri družbi, in pa družabnikom. Z ozirom na množico vinogradov in na naročeno galico dobodo posamezne podružnice naslednje število škropilnic: Vipava 10, Senožče (Vremška dolina) 1, Postojina (Košana dolina) 1, Il. Bistrica 2, Radeče 3, Boštanj 2, Mokronog 5, Trebnje 5, Krško 3, Kostanjevica 5, Novo mesto 6, Metlika 3.

* **Trtne škropilnice**, katere so udeje in drugi naročili pri kmetijski družbi, odpošiljajo se te dni in bodo večinoma uže v roki naročnikov, kadar jim ta list dojde. Veliko naročil bode pa težko pravočasno, t. j. do 15. maja izvršiti, ker je Samasova tovarna z delom preobložena. Do sedaj je pri družbi blizu 150 škropilnic, in to samo bakrenih naročenih, kar znači velik napredek naših vinarjev, ki s tem dokazujejo, da se brigajo za umno vinarstvo.

* **Glede trtnih škropilnic** javimo, da jih tisti, ki jih od sedaj naprej naroče, ne morejo precej dobiti, ampak še le v nekaterih tednih, ker je Samasova tovarna zaradi dunajske in graške razstave z delom preobložena.

* **Konjarski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske** imel 21. t. m. sejo na Selu pod Ljubljano. Posvetovanje je vodil odsekov podpredsednik gospod vodja Povše, navzoči so pa bili odborniki gg. Hanslik, Lenarčič, Pirc in Seunig. Na dnevnem redu je bilo ogledovanje novo došlega angleškega težkega žrebca clydesdaleškega plemena „Miron Carter“. Odsek ga je ukrenil vzprejeti in, ker je šele trileten, oddati ga šele prihodnjo pomlad v zasebno rejo. Za sedaj ostane v Ljubljani (na Selu) ter bode skakal po 2 gold. Žrebec je najlepši, kar jih je bilo težkega plemena dosedaj na Kranjskem, in je, ako ravno šele tri leta star, 182 $\frac{1}{2}$ (17 pesti in 1 palec) visok. Opozarjamo na članek „Važno za gospodarje, ki vzreajo težke konje“ v današnjem „Kmetovalci“.

Kostanjeviška podružnica je imela 10. aprila občni zbor, pri katerem so ameriške trte delili ter ukrenili skrbeti, da dobi podružnica nekaj trtnih škropilnic brezplačno.

* **Plemenske bike beljanske (cikaste) pasme** prodajala bode kmetijska družba binkoštno soboto, t. j. 24. maja t. l. ob 10. uri v Kranji, in sicer na dvorišči gostilne gospoda Petra Majerja (mladega), t. j. na dvorišči hiše, ki je

zraven velike cerkve in kjer stanuje davčni urad. Po sklepu glavnega odbora dobodo sedaj vsi biki uže pri nakupu obročke v nos, kar bode močno olajšalo ravnanje z njimi. Na Vitenberškem, koder licencujejo bike enako, kakor pri nas žrebee, ne dobi nobeden, ki ima bika, licencije, ako nima bi obročka v nosu. S tem upa kmetijska družba preprečiti vedno bolj množee se prošnje za prerano prodajo subvencijskih bikov zaradi njih neukrotnosti.

* **Prihodnja številka „Kmetovalčeva“** se bode zakasnila za nekaj dni, ker ne bode urednika zaradi dunajske razstave celo prvo polovico maja meseca v Ljubljani.

* **Opozorjamo na ogrsko vzajemno zavarovalno društvo zoper točo v Budapešti**, koja ima svoj oklic med inserati te številke in katera vsled dogovora s c. kr. kmetijsko družbo kranjsko daje po 5% popusta zavarovancem, ki so udje naše družbe. Glej tudi dotično objavo glavnega odbora med uradnimi vestmi!

* **Vabilo. Cesarjevič Rudolfovo sadjarsko društvo za Spod Štajer** bode imelo 4. dan maja meseca popoldne ob 3. uri v tukajšnjem šolskem poslopji svoje letošnje glavno zborovanje po sledečem vzporodu:

- 1.) Poročilo ravnateljstva o društvenem delovanju.
- 2.) Posvetovanje in sklepanje o udeležbi razstave na Dunaji in v Gradci.
- 3.) Predavanje popotnega učitelja g. Matijašiča o sadjarstvu in pripomočkih proti strupeni rosi (peronosperi).
- 4.) Nasveti.

K obilni udeležbi najuljudneje vabita

Št. Jurij ob juž. ž. 24. dan aprila 1890.

Dr. Ipavic, ravnatelj,

Val. Jarc, tajnik.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 14. aprila 1890.

Posvetovanje je vodil družbeni predsednik gosp. ces. svetnik Ivan Murnik, navzoči so bili podpredsednik gosp. Jos. Fr. Seunig in odborniki gg. baron Lazarini, Ogorelec, Robič, Šiška, Witschl ter tajnik Gust. Pirc. Odborniki gg. Lenarčič in Povše sta bila zadržana.

Odbor vzame na znanje tajnikovo poročilo o pripravah za dunajsko razstavo, ob oddaji lanenega in deteljnega semena, družbenega drevja ter modre galice. Pri tej priliki ukrene odbor dati onim županstvom, podružnicam ali sploh osebam, katere so naročile velike množice modre galice za več oseb skupaj, po 3% galice namečka, da ne bodo imeli pri razdeljevanji škode.

Odbor ukrene kupiti še to pomlad plemenskih bikov beljanske (cikaste pasme) ter jih prodati 24. maja v Kranji. Na račun državne podpore založi se v ta namen potrebni denar iz družbene blagajne.

Vsled poziva velesl. deželnega odbora ukrene odbor vprašati kočevsko podružnico, kako se vede tamošnjemu samostojnemu gospodarskemu društvu.

Prošnjo občine Osilnice v Kočevskem okraju za dovolitev treh semnje ukrene glavni odbor priporočati vis. c. kr. vladi.

Enake prošnje občine Šmarije ukrene glavni odbor ne priporočati vis. c. kr. deželni vladi, ker se so izrekle skoraj vse sosednje občine, ki imajo semenjske pravice, proti dovolitvi in dokazale nepotrebnost novih semnje v Šmariji, kjer uže sedanji semnji i tako niso dobro obiskovani.

Vsled zahteve vis. c. kr. kmetijskega ministerstva, naj se vzprejme v vsakoletno poročilo o letini tudi cena moštu in poprečna množica sadu njegovega, ukrenil je glavni odbor prositi velesl. deželni odbor, naj naroči kmetijski šoli v Grmu poročati družbi o analizah mošta.

Grajsčinskemu oskrbništvu v Bledu se dovoli, prodati plemenskega od družbe kupljenega bika.

Za nove ude se predlagani in se vzprejmo gg:

Galič Janez, posestnik in mlinar v Ivanji vasi; Sajovic Martin, posestnik v Viševku; pl. Schivizhoffen Rihard, grajščak v Podbrji; dr. Sernec Josip, odvetnik v Celji; dr. Račič Josip, c. kr. finančni nadsvetnik in finančni prokurator v Ljubljani; Bohinc Andrej, posestnik na Mešačih; Grandovec Janez, župan v Kompoljah; Hrasky Vladimir, deželni inženir v Ljubljani; Želko Jože, posestnik v Mali Pristavi; okrajni zastop v Celji; Zdolšek Fran, župnik v Solčavi; Karol vitez Haupt pl. Hohentrenk, predsednik c. kr. družbe za konjarstvo na Štajerskem v Gradci; Sodnikar Jakob, župan v Polhovem Gradcu; Povše Hinko, bogoslovec v Ljubljani; Kušlan Andrej, posestnik v Lazih; Staré Julij, posestnik v Kamniku; Dolinar Pavel, župan v Srednji Vasi; Lovše Anton, posestnik v Mali Kostrelnici; Kavčič Friderik, c. in kr. stotnik v pokoji v Ljubljani; Ločnikar Ernest, tovarnar in posestnik na Viči; dr. Skedl Ivan v Št. Rupertu; Jenčič Lovro, posestnik v Čevcah; Horvat Rudolf, učitelj v Orehku; Vovk Anton, posestnik v Vel. Dolini; Detelja Ignac, posestnik v Moravcah; Hrovatin Aleksander, posestnik v Dupljah; Avbelj Anton, posestnik na Hlevah; Kovač Franc, posestnik v Loži; Sánta de Kozmas Štefan, grajščak na Govniku; Zbočnik Franc, župnik v Hinjah; Strajnar Anton, župan in posestnik v Ponikvah; Zupančič Fran, strojar in posestnik v Trebnjem; Pašič Matija, posestnik v Trgu; Tomič Viljem, trgovec v Trebnjem; Vrhovšek Vinko, trgovec v Trebnjem; Krušnik Anton, trgovec v Trebnjem; Urbančič Anton, trgovec v Trebnjem; Zupančič Anton iz Skovca; Gorjup Pavel, učitelj v Blagovici; Mulley Leopoldina, posestnica na Vrhnikih; Glavič Ivan, posestnik in trgovec na Šajci; Šusteršič Gašper, posestnik na Glinicah; Strah Luka, posestnik v Spod. Zadobrovi; Tirman Franc J. v Bledu; Žvokelj Ferdinand, posestnik v Dolenjah; Pollak Ljudevit, strojar in posestnik v Tržiči; Pregel Anton, posestnik v Gradci; dr. Waldheer Josip, posestnik v Ljubljani; Waldheer Alojzij, posestnik v Ljubljani; Jarc Lorenc, posestnik v Dragomeri; Krajec Ivan, posestnik in gostilničar v Starem Trgu; Belč Ivan, učitelj v Ljubljani; Barborič Franjo, župnik pri Sv. Tomaži pri Celovci; Kraljič Josip, posestnik v Boljunci; Kočmur Anton, posestnik in trgovec v Studenci; Kandare Jože, posestnik v Markovci; Cepuder Jakob, posestnik v Vidmu; Pirc Martin, posestnik v Matenji; Jamnik Franc, posestnik v Pijavi Gorici; Recher Jeanette, veleposestnica v Ljubljani; Kopač Ivan, mesar in posestnik v Ljubljani; Nadoh Ivan, posestnik v Ostrožnem Brdu.

Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Metliki.

ima v četrtek 8. maja t. l. popoldne ob 3. uri v gostilni Iveta Pečariča v Metliki svoj občni zbor, k kateremu se uljudno povabijo prav vsi udje, ker so na dnevnem redu jako važne reči.

Fr. Schweiger m. p. predsednik.

Razglas.

Izvirne beljanske (cikaste) bike, nakupljene z državno podporo, prodajal bode podpisani odbor binkoštno soboto, t. j. 24. maja t. l. dopoldne ob 10 uri v Kranji na dvorišči gostilne pri Petru Majerju mlademu, t. j. v hiši tik velike cerkve, kjer je c. kr. davkarija.

Biki bodo prodani potem dražbe pod sledečimi pogoji:

1. Biki bodo postavljeni na dražbo za polovico cene, katero je družba plačala, in jih dobi oni, kateri največ ponudi.

2. Kdor bika kupi, mora ga precej plačati.

3. Kupec se zaveže z zaveznim listom, da vzame kupljenega bika v varstvo svoje. Podpisani odbor ni za nobeno reč dober porok, zato naj vsak, ki misli kakega bika kupiti, žival še pred dražbo dobro pregleda.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razglasilo.

Ker se po Primorskem razširja goveja kuga v gobci in na parkljih in je prikazala se tudi po okolici mesta Gorice, ukrenila je doželna vlada, da se ta kuga ne zatrosi tudi na Kranjsko, nastopne odredbe:

1.) Na podstavi določil § 5. občnega zakona o živinskih kugah z dne 29. februarija 1880 l., drž. zak. št. 35, je vsakešen promet s parkeljnatno živino ter tudi uvoz goveje živine, ovac, koz

in prasičev s Primorskega in iz grofije Goriške na Kranjsko brez izjeme prepovedan.

2.) Prestopki te uvozne prepovedi se kaznujejo po smislu §§ 45 in 46. zakona z dne 24. maja 1882 l., drž. zak. št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani dne 21. aprila 1890.

Objava.

Vsled dogovora z ogrsko vzajemno zavarovalno družbo zoper točo v Budapešti dobe zavarovanci, ki so udje c. kr. kmetijske družbe kranjske, po 5% popusta od normalne zavarovalnine. Z ozirom na razglas te družbe v današnji številki med inserati, naj vsak ki se hoče zavarovati proti toči, v pisarni kmetijske družbe zah-teva potrdilo, da je res družbeni ud.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

✎ INSERATE ✎

sprejema „Kmetovalec“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalecu“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu a i prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Goseniške bakle,

najboljše sredstvo za pokončevanje goseniške zalege in zapredkov po drevju (glej 3. številko „Vrtnarja“) ima na prodaj (27—5)

Josip Stadler v Ljubljani, Črevljarske ulice
in sicer po 90 kr., močnejše po 1 gld. 10 kr.

Izvirne belasko (cikaste)

✎ BIKE, ✎

nakupljene z državno podporo, prodajal bode podpisani odbor

binkoštno soboto t. j. 24. maja t. l. dopoldne ob 10. uri v Kranji na dvorišči gostilne pri Petru Majerju mlademu t. j. v hiši tik velike cerkve koder je c. kr. davkarija.

Biki bode prodani potom dražbe pod sledečimi pogoji:

1. Biki bodo postavljeni na dražbo za polovico cene, katero je družba plačala, in jih dobi oni, kateri največ ponudi. (59—1)

2. Kdor bika kupi, mora ga precej plačati.

3. Kupec se zaveže z zaveznim listom, da vzame kupljenega bika v varstvo svoje. Podpisani odbor za n-pnobeno reč porok ni, zato naj vsak, ki misli kakega bika kupiti, žival še pred dražbo dobro pregleda.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

! Za vinogradnike !

Trtne škropilnice proti peronospori
patent. Georg Czimeg.

Izvrstno delo, fino škropljenje, ročno delo, trpežnost, lahko popravljanje in nizka cena odlikujejo to škropilnico. (58—1)

Te škropilnice izdeluje le

Aleksander Istl v Gradcu.

Škropilnice se dobe v vsih večih trgovinah z železom.

Prospecte zastonj in poštne prosto.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinarstvo!

Stiskalnice in mline za oljke
Stiskalnice za grozdje in sadje
ter trtne škropilnice
Grozdnice in sadne mline

{ najnovejše se
stave in v
vseh veli-
kostih.

mlatilnice, žitočis-
tilne stroje, gepelje,
sejalne stroje, za
turščico robkati,
pluge itd. itd.

Šušilnice za sadje
in zelenjad

Šušilnice, izvrstne ter
ceno in vsake vrste po
fabriških cenah.

**IG. HELLER, Dunaj (Wien), Prater-
strasse 78.**

Cenike in dobre svéte na zahtevanje zastonj.

(52—3)

Prekupci dobe znižane cene.

Iščejo se dobri zastopniki, kateri se dobro plačujejo.

Lekarna Josipa Svobode

pri „zlatemu orlu“

v
Ljubljani,
Prešernov trg.

ima vedno naprodaj skušene lekarniške posebnosti ter priporoča kmetovalcem zelo priljubljena, skoz mnogo let izkušena in z izvrstnem uspehom rabljena zdravila za živino, in sicer:

Živinski prašek kot občno zdravilo za konje, goved in prašiče, ki se doda krmi. En zavoj stoji 20 kr. več 30 kr.

Konjski cvet (restitučni fluid) za obdrženje konjskih nog kot izvrstno krepčilno sredstvo za konje, ki na nogah slabé. Velika steklenica stoji 80 kr., kdor jih več naroči, dobi jih cenejši. (23-7)

Zdravila razpošiljajo se vsaki dan. Pri naročilih zadostuje dopisnica. Naslov je: Jos. Svoboda, lekarnar v Ljubljani.

Nik. Hoffmann,

tovarnar kirurških instrumentov, umetalni, ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako predano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh novarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakovosti narede. (4-8)

Velikansko peso

večno deteljo (Luzerne), mnogo-vrstna semena za vrte in travnike, zanesljivo kaljiva

prodaja po najnižji ceni (46-4)

Peter Lassnik v Ljubljani.

J. Blasnikova tiskarna

v Ljubljani na Bregu št. 12,

se priporoča sl. občinstvu v izvršitev vsih tiskarskih del, kot: knjige, brošure, okrožnice, naslove na pisma, pisma, kuverte, račune, vizitnice, cenike, jedilne liste, programe za veselice, naznanila (plakate), itd. itd.

Tudi izvršuje edina v Ljubljani litografska dela v eni ali večih barvah. (57-1)

Vse po najnižji ceni okusno in hitro.

V zalogi ima mnogo knjig za mladino ter razne muzikalije.

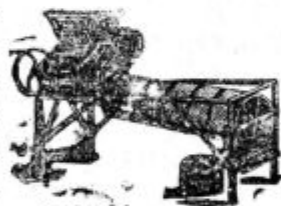
Cenik se pošlje zastonj in poštne prosto.

Založba tovarne

pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na starem trgu št. 1. nasproti železnemu mostu (v lastni hiši).

Tu se dobivajo najbolj različni kmetijski in drugi stroji in orodja n. pr. mlatilni stroji na vlačilo (Göpel) in na roko slamorezni, šivalni, potem stroji, s katerimi se žito čisti in odbira, dalje malni, ki snajijo, žito trejo (šrotajo) in sadje mečkajo, potem otrgači za koruzo robkati in grozdje obirati, za vino in sadje, smrki (pumpe), dalje tudi trombe za gnojnico; stroji s katerimi se repa in korenje drobi, preproste in dvojne pluge, blagajnice, varne pred tatom in ognjem, stroje za žehtanje in ožemanje po Strakoseh in Bonerjevemu načinu i. t. d.

Kmetovalci, ki ne morejo precej plačati nakupno vsoto za prekoristne stroje i. t. d., morejo plačati tudi pozneje, na pr. o Vseh svetih, o Božiči i. t. d. Imam tudi za kmetijske stroje veččega monterja (mašinista, ki se zastopi na sestavo strojev), ki je v stanu vsak stroj, bodisi, da ga goni človek, žival, voda ali par najboljši sestaviti ter ga prirejiti da dobro gre. To je velike vrednosti za kupca mojih strojev, zlasti ker jih monter skoraj nič ne stoji. (24-1)

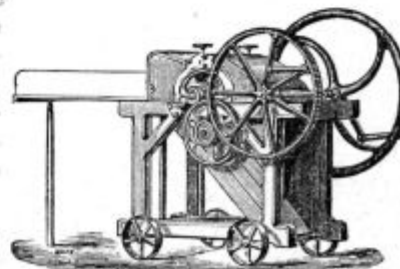
Jaz se tedaj priporočam za prav obilno nakupovanje, svarim pa ob enem gg. gospodarje, da se varujejo kupiti stroje od potovalcev (agentov), kateri so s svojim nepoštenim postopanjem užje marsikaterega gospodarja spravili v zadrego. —

Praviloma naj nikdo ne kupi reči, katere ni poprej videl, in če to ni mogoče, vsaj ne od ljudi ali od tvrdk, katere nihče ne pozna. Z neprevidnem postopanjem je bil užje osleparjen marsikater dober in pošten kmetovalec.

Moj popetnik Ivan Grebenc ima mojo legalizovano, splošno pooblastilo, nanj se morejo kmetovalci popolnoma zanesti in mu dajati naročila za mene. Drugače pa prosim se pismeno in z zaupanjem na me obrniti.

S spoštovanjem

Franz Detter.

Deželna

„pri Mariji

Ljubljana

Mestni trg št. 11.

od

L. Grečel-na

lekarja

lekarna

pomagaj“

prva in najstarejša

alopatiška in homeopatiška

lekarna

na Kranjskem.

Zaloga

vseh skušenih tu- in inozemskih medicinskih,
farmaceutičkih

preparatov in posebnosti

je priporočena slavnemu občinstvu in naznanja tu spodaj le nekatera njenih skušenih zdravil in sicer:

Cvet zoper luskine je najracionalnejše sredstvo za odstranjenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam. Cena steklenici z navodilom rabe 80 kr.

Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo vsakovrstnih bolečin, bodi si akutnih ali kroničnih. Cena steklenici 50 kr., dvanajstori 5 gld.

Piljakerski prašek, znano zdravilo proti kašlju. Cena skatljici 25 kr.

Francoski čaj proti kašlju. Po pravem receptu narejen samo v moji lekarni, ter je izkušeno sredstvo proti vsem prsnim boleznim, kašlju, zamolklosti itd. Cena zavoju 25 kr.

Grenko vino tudi želodec krepujoče vino imenovano, iz najzdravilnejših gorenjskih rastlin, izvrstno upliva pri raznih želodčnih boleznih, posebno pri pomanjkanju slasti do jedij, slabem želodci, slabem prebavljenju, posebno pri zastaranih boleznih želodca. Steklenica, z navodilom rabe velja le 80 kr.

Horstova voda za oči proti vnetim očem, njih kataralnim afekcijam. Cena steklenici 30 kr., dvanajstori 3 gld.

Kapljice za bledične, dobro sredstvo proti pomanjkanju krvi, zobe ne črne. Cena flakonu 40 kr.

Kapljice zoper krč neprekosljive glede zdravilne moči, nekaj kapljic na sladkor ali v kamilčnem čaju takoj ukroti krč. Cena steklenici 86 kr., 1 dvanajstori 3 gld.

Kapljice zoper mrzlico, za menjajočo mrzlico vsake vrste. 1 steklenica 30 kr., dvanajstori 3 gld.

Kri čistilne kroglice poprej univerzalne kroglice imenovane. Dobivajo se pristne le pri meni. Cena skatljici 21 kr., zvitku s 6 skatljicami in navodom rabi 1 gld. 5 kr., 6 zvitkov 5 gld. 25 kr.

Kri čistilni čaj Köllerjev. Majhen zavitek 75 kr., velik 1 gld. 30 kr. z navodom rabe vred.

Kroglice zoper bledico dr. Blanda (pocukrane), katere rabijo najslavnejši zdravniki z uspehom proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škatljica velja 60 kr.

Mazilo za kile, ta iz svežih, močnih aromatičnih planinskih zeljišč kuhana maža ozdravi vsakovrstne kile, naj so tudi zastarane. Cena lončku 1 gld.

Obliž zoper kurja očesa, obliž za turiste imenovan Luserjev 60 kr., ravno tak pa od mene narejen le 40 kr.

Rusko mazilo zoper ozeblino po nekem posebnem, dosedaj še nikomur znanem predpisu pripravljena. Cena lončku 40 kr.

Sirup iz planinskih zeljišč proti kašlju, hripavosti, prsnim in pljučnim boleznim itd. je napravljen iz pravih planinskih zeljišč. Cena steklenici 50 kr., dvanajstori 5 gld.

Tinktura za rast las, proti izpadanju las in za obnovljenje in oživiljenje rasti las. Cena steklenici 60 kr.

Univerzalni jedilni prašek. Ta prašek je v širnih krogih pripoznan za izvrstno sredstvo proti zlatej žili, slabemu želodcu, zgagi, pomanjkanju slasti do jedij in zabasanju ter je jako priljubljen. Cena skatljici z navodom za rabo 50 kr.

Univerzalni zdravilni obliž ima vse kreposti, ki se morejo zahtevati od obližev najboljših in daleč znanih sestavin. To je racionalno in mnogo preskušeno sredstvo za

popolno ozdravljenje vseh vnetij, ran in oteklin. Cena skatljici 30 kr.

Ustna voda dr. Duflosa pripravljena iz ameriških rastlin, jako aromatična, ohranjuje zobe in dlesno čisto, zdravo in ozdravi vsakovrstne zobne bolečine. Po tem takem je jedno najprvih in najizvrstnejših sredstev za ohranjenje zob in dlesna. Cena večemu flakonu 60 kr.

Zobne kapljice, odontin imenovane. Steklenica velja 10 kr., 1 dvanajstori 90 kr.

Zobne kapljice po dr. Hagerji, ukrote nakrat tudi najhujšo zobno bolečino. Steklenica velja 30 kr.

Zobni prašek beli, po dr. Heiderji, je jako priljubljen in se mnogo zahteva. Poleg tega imam vedno v zalogi rudeči, sivi in črni vegetabilni zobni prašek. Škatljica velja 30 kr.

Želodečne kapljice Marije Pomagaj. Te kapljice ozdravijo vsakovrstne bolezni želodca, da celo najtrdovratnejše, zlasti pomanjkanje slasti, do jedij, tiščanje v želodci, krč v želodci, motenje prebavljenju, koliko, zagnetenje vranice in jeter, žoltico in zlato žilo in sploh vse bolezni, ki izvirajo iz slabega želodca ali pa slabega prebavljanja. Cena steklenici 30 kr., dvanajstori 3 gld.

Živinska zdravila.

Homeopatične kapljice za prasičje. Te kapljice ozdravijo vse bolezni prasičev, zlasti hujšanje, če nečje jesti, gniloba ščetin, vnetico vratu, drisko, božjast, vnetje možganov, koliko, vnetje pluč, volčič v grlu in na parkljih, vranični prisad, revmatizem, pereč ogenj, vnetje ušes, bolezen rilca, omotico in rane. Cena steklenici z natančnim navodilom, kako se rabi, velja 30 kr.

Poskušni prašek za prasičje. Ta preskušeni prašek je izvrstno sredstvo proti perečemu ognju, vraničnemu in plučnemu prisadu, pomanjkanju slasti do jedij, driski, kataru, (boleznim v rilci), trganju (revmatizem vnetij), gnilobi ščetin, itd. Cena zavitku z navodom, kako se rabi 30 kr.

Konjski cvet za utiranje udov, pri raztegnjenji kit, nogah, žolčni bolezni, bulah na komolci, zabrekli na nogi, zmečkaninah, otiščaninah sedla in konjske oprave in pri sušici. Cena steklenici 1 gld. Liter 2 gld.

Poskušeni konjski prašek. Ta prašek obvaruje konje pred protinom v črevih, smoliko, pred vsemi nalezljivimi boleznimi, kašlja in pred sušico in vnetjem sapnika. Cena zavitku z navodom, kako se rabi, 50 kr.

Poskušeni mlečni in goveji prašek. Pri ovcah služi ta prašek posebno za ozdravljenje jeternih metljajev, gnjlobe in vsakega motenja in oviranje v vampu in črevih in druge bolezni. Cena zavitku z navodom, kako naj se rabi 50 kr.

Pasje kroglice, so dobro varovalno sredstvo proti vsakej bolezni, če jih dobé semterja sicer zdravi psi. Posebno dobro varujejo pse pred tako nevarno steklino. Ceno skatljici z navodom rabe 50 kr.

Homeopatična zdravila posebne dobrote in čistote ter najtočneje napravljene se preskrbujejo. (35—4)

Vsa zdravila kakor razredčenja in potencovanja se vedno sveža narede in to z največjo natančnostjo. — Naročena zdravila razpošiljajo se s pošto 2krat na dan.

Največa zaloga.

L. MIKUSCHtovarna za dežnike in solnčnike
v Ljubljani

na Mestnem trgu šte. 15.

priporoča svojo bogato zalogo

solnčnikov in dežnikovvsake velikosti, barve in raznoterega blaga, čisto
navadne pa tudi jako elegantne po najnižjih cenah.Prodajalcem dežnikov razpošiljam cenike
brezplačno in poštne prosto. (51-3)

Najnižja cena.

Dobro blago.

Najlepša oprava.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradci.

(ta drevesnica priznana kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izberno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; sadnega drevja, visokodebelnatih in pritličnih ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahutve; divjakov in podlag za pritlikovce; jagodnega sadja; lepotičnega drevja in grmovja, drevja za drevorede itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih cepičev vseh vrst sadja.

Cenike je dobiti zastoj in franko.

Ogrska protizavarovalna na delnice proti toči v Budapešti,

ki je bila zasnovana od c. kr. priv. splošne zavarovalne v Trstu, prevzame zavarovanje proti toči za stalne cene brez poznejšega doplačila.

Vplačanega je 1 milijon goldinarjev av. velj.

Škode se hitro in popolnoma izplačajo.

Zavarovalnino je plačati še le po žetvi t. j. 30. septembra in sicer na menjico.

Ako se v enem kraju, koder je bilo proti toči zavarovano ne zgodi nobena škoda, potem se 10 procentov zavarovalnine zapiše stranki k dobrem, ki se prihodnje leto odpišejo od zavarovalnine, ako se zoper zavaruje vsa poljščina pri tej družbi. Tiste stranke, ki so bile zavarovane lansko leto pri „C. kr. priv. splošni zavarovalni v Trstu“ in ki se letos zavarujejo pri „Ogrski protizavarovalni proti toči v Budapešti“ se ta odpis na premijah pri letošnji zavarovalnini odtegne.

P. n. članom c. kr. kmetijske družbe kranjske se zniža zavarovalnina za 5 % od normalne cene.

Razjasnila dado:

**V Ljubljani glavni zastop za Kranjsko,
v Gradišči št. 4.**

v vseh drugih krajih pa okrajni in lokalni zastopniki.

(55-1)

Esencia za želodec

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani je koristno zdravilo proti boleznim želodca in črev, jeter in vranice, proti zlati žili, telesnemu zaprtju, vodenici, povračajoči se grizi, kakor tudi proti glistam pri otrocih.

Kemična analiza je pokazala, da so zdravila, katera hvalisajo kot nezmotljive pripomočke proti raznim boleznim ter jih prodajajo pod kričecimi imeni, posebno balzami in kroglice, sestavljena iz lopatike (aloë) in drugih škodljivih snovi.

Od dr. Hager-a, v Frankobrodu ob Odri in profesorja Knapitsch-a, zapriseženega sodnega kemika v Ljubljani napravljena kemična analiza te esence, pripravljene po receptu dr. Stöckl-a, c. kr. vladnega svetnika in zdravstvenega poročevalca za Kranjsko, z ozirom na najnovejše skušnje in predpise današnjih zakonov, je za trdno pokazala, da je ta esenca sestavljena iz samih zdravilnih, med rastlinstvo spadajočih snovi, da v njej ni niti trohice lopatice, da ni nikako drastično sredstvo, marveč lahko in ob enem zanesljivo, delovanje organov ureja, ki organizmu nikakor ne škoduje, če se prav delj časa rabi. To esenco prodaja po 10 kr. samo izdelovatelj

**G. PICCOLI, lekarna „pri angelu“
v Ljubljani na Dunajski cesti.**

Po 15 kr. dobiva se v lekarni Sladovič-evi v Novem mestu, kakor tudi skoraj v vseh lekarnah na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, v Istriji in v Trstu. (40-4)

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v skatljah po 12 stekleničic za gld. 1:36, po 24 za gld. 2:60; po 36 za gld. 3:84; po 44 za gld. 4:26; po 55 za gld. 5:26; po 110 za gld. 10:30; po 550 za 50 gld.

Jajca za valenje

prodaja Josip Lenarčič na Vrhniki
po sledečih cenah:

Houdan po 20 kr. eno jajce.

Plymouth Rocks " 20 " " " (54—2)
Peking (raca) " 20 " " "

Lepe pomaranče

cel zaboj (kišto) za 4 gld. 90 kr.

Kdor vzame več zabojev dobi vsakega za 15 kr. cenejši.

Najfinejši Jamaica rum . liter 1 gld 60 kr.

Finis Kuba rum " — " 70 "

Najcenejši čaj i. t. d. prodaja

Ferdinand Plautz v Ljubljani
na Starem trgu

Tukaj se tudi kupujejo prazni a dobro
ohraneni sodi od petroleja po najvišji ceni,
kolikor jih kedo pripelje. (36—5)

!Prav ugodna ponudba!

28. maja t. l. vršila se bode pod ugodnimi pogoji
prostovoljna prodaja na drobno posestva
gradu „Brinje“ (Seitenhof) pri deželni tabli
vknjiženega. Posestvo je 18 $\frac{7}{10}$ m od Ljubljane oddaljeno
in obsega grad s prostornimi gospodarskimi poslopji,
malinom v prav dobrem stanju in nad 70 oralov zemlje.

Natančne pogodbe pove

Ljudevit Pour, Brinje,

pošta Šmarije pri Ljubljani. (53—2)

Zavarovanje proti toči!

na

Štajarskem, Koroškem in Kranjskem

prevzame

za najnižjo in stalno zavarovalnino

Generalno zastopstvo v Gradci

(pisarna Thonethof, Pfarrgasse 2)

ogrsko-francoske zavarovalne družbe

(Franco-Hongroise),

ki ima vplačane delniške glavnice

2 milijona goldinarjev.

Vsaka škoda se rada obračuni in povrne.
Ako se želi, se plača zavarovalnina lahko še le
po žetvi. (56—1)

Kdor hoče prevzeti zastopništvo za to družbo
naj se zgleda pri gorenjem generalnem zastopu,
koder se tudi sprejema zavarovanje proti toči in
se dajo radovoljno vsa razjasnila.

„Ljubljanski zvon“.

(2—6)

Stoji pol leta gld. 2.30, četrt leta gld. 1.15.

Andr. Druškovič

trgovina z železom, mestni trg št. 10,
priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, štorje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške
šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir, (Dach-
pappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s kate-
rimi je mogoče v malih urah in majhnimi
stroški na pravem mestu do vode priti;
ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za
izkopane vodnjake, železne cevi in že-
lezoliti gornji stojali, kakor tudi za le-
sene cevi mesingaste trombe in ventile
in železna okova.

Za poljedelstvo:

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in
močno nasajeni plugi in pluzna železne
in lesene brane in zobove zanje, mo-
tike, lopate, rezovnice, krampe itd.
Tudi se dobiva zmerom sveži
dovški mavec (Lengenfelder Gyps) za
gnojenje polja. (21—7)